

Az uniós polgársággal foglalkozó VI. fejezet célja, hogy párhuzamokat találjon a közösségi munkavállalók jogainak fejlődése és a gazdaságilag inaktív uniós polgárok jogainak fejlődése között. Az EB – főleg a szociális előny koncepcióján keresztül – a közösségi munkavállalóknak olyan jogosultságokat ítelt meg a munkaviszonnyal összefüggésben vagy attól függetlenül, amelyek eredetüket tekintve a Szerződés tárgyi hatálya alá nem tartozó területet érintettek (pl. szociális segítségnyújtás). Az uniós polgárság bevezetésével pedig várható, hogy a szabad mozgás jogát gyakorló, gazdaságilag inaktív tagállami állampolgárok jogai is bővülnek. A dolgozat amellet érvel, hogy az EB az uniós polgárságra támaszkodva ugyanazt a funkcionális megközelítést alkalmazta, amelyet a közösségi munkavállalók esetében, illetve ugyanazt az érvelési logikát is követte. Az EB tehát a tárgyi hatályon keresztül kibővítette a jogosultak körét, vagyis visszahatott a személyi hatály bővítésére is. Az uniós polgárság által valójában minden tagállami állampolgár megkaphatja a választási lehetőséget, hogy mely tagállam jogrendszeréhez kíván elsősorban tartozni: a szerző szerint az uniós polgárság ezáltal valóban többlet-jogok forrásává válik.

A dolgozat záró VII. fejezete egyrészt összegzést ad a migráció-történeti elvek fejlődésről, másrészt utal a jövő várható irányaira. A szerző összegző álláspontja szerint az állampolgárság lassan elveszíti tradicionális erejét, amely egy személynek egy adott tagállamban a kötőelemet jelenti a szociális és egyéb ellátások, jogosultságok felé, és beláthatónak tűnik, hogy idővel esetleg egy új koncepció honosodjon meg, amely az uniós polgár tartózkodási helyéből következő, „uniós” tartózkodási helyhez kötöttség lehet.

A dolgozat a tárgykörben korábban is igen intenzív és színvonalas publikációs tevékenységet kifejtő szerző eredményeinek értékes szintézise, amelynek alapján a bíráló bizottság javasolta a doktori fokozat odaítélését.

Berke Gyula

Az Osztrák Munkajogi és Szociális Jogi Társaság 44. konferenciája

Az Osztrák Munkajogi és Szociális Jogi Társaság 2009. március 26-27. napján immár 44. alkalommal rendezte meg évi szokásos tudományos konferenciáját a festői szépségű Zell am See-ben. Zell am See neve az elmúlt évtizedek alatt összeforrt az osztrák munkajoggal. 1965-ben Hans Floretta és Rudolf Strasser kezdeményezésére alapították meg az Osztrák Munkajogi és Szociális Jogi Társaságot és ekkor tartották az első tudományos tanácskozást az üdülőfaluban. Az azóta minden évben megrendezett konferencia az évtizedek során Ausztria legnagyobb jogi konferenciájává nőtte ki magát. A munkajog és szociális jog iránt érdeklődők számára ez az év legfontosabb tudományos és társadalmi eseménye, amelyen megvitatásra kerülnek e két jogág legújabb fejleményei és aktuális problémái.

A konferencia megnyitóbeszédében a Társaság elnöke, em. o. Univ.-Prof. Karl Spielbüchler alkotmánybíró köszöntötte az egybegyűlteket. Beszédében megemlékezett

a Társaság korábbi elnökéről, a közelmúltban elhunyt em. o. Univ.-Prof. Dr. h.c. DDr. Hans Floretta-ról. Floretta a Salzburgi Egyetem nagytekintélyű professzora volt, akinek több évtizedes munkássága jelentősen hozzájárult az osztrák munkajog fejlődéséhez.

A konferencia első napján munkajogi témájú referátumokra került sor. A nyitó előadást a müncheni Prof. Dr. Abbo Junker tartotta „Europäische Grundfreiheiten und Arbeitsrecht“ címmel. Előadásában a kollektív szakszervezeti jogoknak és az Európai Unió alapjogainak egymáshoz való viszonyát vizsgálta. Fejtegetéseit az Angonese-ügy bemutatásával és az uniós alapjogok kifejtésével kezdte. Vizsgálta, hogy a munkavállalók szabad mozgáshoz való joga kötelezi-e közvetlenül a munkáltatót és milyen módon korlátozható ez az alapjog. Ezt követően Junker a munkáltatók letelepedési szabadságának körében elemezte a Viking Line és az Angonese ügyeket és arra a kérdésre keresett választ, hogy a szakszervezetek mennyiben címzettjei a letelepedési szabadságnak, azaz van-e ennek az alapjognak közvetlen hatálya. Junker kitért arra is, hogy a letelepedéshez való jog mennyiben korlátozható a munkaharc jogával. Végül pedig a Laval és Rüffert ügyek kapcsán elemezte a munkáltatónak a szolgáltatások szabadságához fűződő jogát.

A következő előadást a grazi ao. Univ.-Prof. Mag. Dr. Gert-Peter Reissner tartotta „Der ältere Arbeitnehmer“ címmel. Reissner előadásának középpontjába az idős munkavállalók hátrányos megkülönböztetésével szembeni védelmet állította. Bemutatta az Európai Unió vonatkozó irányelveit és az osztrák jogszabályokat, majd pedig a fontosabb kapcsolódó Európai Bírósági határozatokat. Végül részletesen elemzett néhány az időskorú munkavállalók diszkriminációjával foglalkozó aktuális osztrák legfelsőbb bírósági döntést.

A több órás ebéd- és „sízünetet” követően az első nap hivatalos programja egy eszmecserevel végződött, melyet Mag. Dr. Nora Melzer Azodanloo vezetett. A vita a munkavégzésre irányuló jogviszonyokban foglalkoztatottak minősítéséről folyt, „Dienstnehmerbegriff – freier Dienstnehmer – sonstige Selbständige“ címmel. Azodanloo vitavezetésével a résztvevők fiktív jogesetek kapcsán aktuális kérdésekről és problémákról fejthették ki véleményüket. A résztvevők sokszínűsége – akik között voltak egyetemi oktatók, bírák, szakszervezetek és munkáltatói érdekképviseletek tisztségviselői, ügyvédek – hozzájárult ahhoz, hogy igen élénk, különböző szempontokat felvonultató vita bontakozott ki.

A konferencia második napjának programján társadalombiztosítási jogi kérdések megvitatása szerepelt. Ao. Univ.-Prof. Dr. Walter J. Pfeil, a salzburg-i egyetem professzora „Europäische Grundfreiheiten und nationales Sozialrecht“ címmel tartott nagy ívű előadást. Pfeil előadásában abból indult ki, hogy bár az Unió hangsúlyozza, hogy a szociális jog és az egészségügy a tagállamok kompetenciájába tartozik, ezt az állítást több körülmény is relativizálja. Az alapszabadságok érvényesítése gyakran beavatkozást jelent a tagállamok szociális ellátórendszerrel kapcsolatos kompetenciájába. Az elméleti fejtegetések után Pfeil az Európai Bíróság néhány aktuális ítéletét elemezte annak szemléltetésére, hogy az alapszabadságok miként hatnak a tagállamok szociális ellátórendszereinek szabályozására. Kiemelten vizsgálta a Hartlauer-ítéletet (C-169/07) és a Petersen-ügyet (C-228/07).

A konferencia záró előadását Univ.-Prof. Dr. Wolfgang Mazal tartotta „Beeinträchtigung der Erwerbsfähigkeit” címmel. A bécsi professzor a keresőképtelenség különböző aspektusait vizsgálta a társadalombiztosítás egyes részterületein és a keresőképtelenség-csökkenés, illetve keresőképtelenség különböző fogalmait hasonlította össze egymással az egészség-, baleset-, és nyugdíjbiztosításban. Mazal választ keresett arra a kérdésre, hogy indokolt-e a társadalombiztosítás különböző területein a keresőképtelenség fennállását eltérő módon megállapítani. Behatóan vizsgálta a keresőképtelenség csökkenésének szabályozását a baleset- és nyugdíjbiztosításban. Felhívta a figyelmet arra, hogy a keresőképtelenséggel kapcsolatos történelmileg kialakult tényállások újragondolása szükséges, mivel azok már nem alkotnak egységes és korszerű rendszert.

Az Osztrák Munkajogi és Szociális Jogi Társaság 45. tudományos konferenciája Zell am See-ben 2010. március 25-26. napján kerül sor.

Kovács Erika

A VI. Magyar Munkajogi Konferencia tervezett programja

A napjainkra már hagyományosnak mondható munkajogi konferenciára 2009. október 13. és 15. napja között kerül sor Visegrádon. Az alábbiakban közöljük a tervezett program lényeges elemeit. További, illetve részletes információk a www.munkajogikonferencia.hu honlapon érhetők el.

A konferencia tervezett előadásai

Kisgyörgy Sándor:	A munkavállalói érdekképviselő helye a munka világában és a munkajogi szabályozásban
Berke Gyula:	Globalitás és lokalitás a magyar munkajogban – nemzetközi hatások és kihívások
Lukács Éva:	Lesz-e nyugdíjunk tíz év múlva?
Kovács Erika:	A kollektív megállapodások jogi természete
Bragyova András:	Alkotmányosság és kollektív munkajog
Kiss György:	Álom és valóság? Kollektív munkajog a közsférában

A konferencia tervezett szemináriumai és a szemináriumok előadói

Ha a munkaügyi hatóság ellenőriz

(Kiss Görgy, Dudás Katalin, virágh Norbert, Bérdi András)

A sztrájk szabályozása és gyakorlata

(Pál Lajos, Berki Erzsébet, Suba Ildikó, Borsik János)

Ha meg kell szüntetni

(Horváth István, Tompa Gábor, Nádas György, Kozma Anna)